

Παρνήσια

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ & ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ • ΕΤΟΣ Β' • ΤΕΥΧΟΣ 5ο • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2015

Περιοδικὸν

Παρρήσια

Τριμηνιαία Ἐκδοσις
Οἰκοδομῆς καὶ Ἐνημερώσεως

Ιανουάριος - Μάρτιος
ΕΤΟΣ Β' - ΤΕΥΧΟΣ 5^ο

ΕΚΔΟΤΗΣ

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
κ.κ. Παντελέημων

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
Τερά Μητρόπολις
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Τηλ. 25310 22642
Fax: 25310 23439

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
Άρχμ. Βαρθολομαίος Ιατρόδης
Άρχμ. Δαμασκηνός Άμπατζήδης
Γεώργιος Χρ. Τσιγάρας

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Χαρίλαος Μιχαλόπουλος

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΤΑΛΛΟΥ
Γιάννης Μενεσίδης

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ
ΔΕΚΤΑΙ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΑΙ
ΑΡΘΡΑ-ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
Περιοδικὸν Παρηγορία
Τερά Μητρόπολις
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Τ.Θ. 306, Τ.Κ. 69100 Κομοτηνή

ΕΚΤΥΠΩΣΗ
Τυπογραφείον «Ἐπικοινωνία Α.Ε.»
Ἐναντί Πανεπιστημιούπολεως
691 00 Κομοτηνή
Τηλ. 25310 81512, Fax: 25310 26027
E-mail: epikoinonia.ae@gmail.com

- Περιεχόμενα**
- 01.**
«Πρωτοχρονίὰ 2015»
- Τύπο τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ.κ. Παντελέημονος
- 03.**
«Ο Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος
καὶ ἡ ἐλληνικὴ παιδεία»
- Κωνσταντίνου Χολέβα
- 07.**
«Η ἔօρτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου
καὶ τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας
τοῦ 1821»
- Τύπο τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ.κ. Παντελέημονος
- 11.**
«Ἐπίσκοπος Σαλώνων Ἡσαΐας:
Στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ
καὶ τῆς Πατρίδος»
- Γεωργίου Ι. Στούκη
Φιλολόγου - ΜΑ Θεολογίας
- 14.**
«Ἐκκλησιαστικὲς εἰδήσεις»
- Ἐπιμέλεια: Διακόνου Νεκταρίου Δημητροπούλου

Άγαπητοί μου Χριστιανοί,

Gτὴν ἀνατολὴν κάθε νέου ἔτους γινόμαστε κατὰ παράδοσην ἐκφραστὲς καὶ ἀποδέκτες ἐγκάρδιων εὐχῶν. Μᾶς συνέχει ἡ εὐγενὴς διάθεσην νὰ προσδιορίσουμε μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον, τι συνιστᾶ τὴν θετικὴν ἔκφρασην τοῦ περιορισμένου βίου μας. «Ὕγεια καὶ προκοπή, εἰρήνη καὶ ἀγάπη, ἐπάρκεια ἀγαθῶν, ἐπαναλαμβάνονται ὡς εὐχετικὰ αἰτήματα ἀπὸ σύνολο τὴν ἀνθρωπότητα. Διότι αὐτὰ συνιστοῦν ἔναν εὐτυχισμένο βίο. Τὸ πενταπόσταγμά τους, συνεπῶς, προσδιορίζει τὴν ἀνθρώπινη εὐτυχίαν. Καὶ εἶναι ὅντως τραγικὰ εἰρωνικὸν νὰ εὔχομαστε ύγεια σ' ἕνα κόσμο, ὁ ὥοποις, παρὰ τὴν ἐκρηκτικὴν τεχνολογικὴν πρόοδο, μαστίζεται κυριολεκτικὰ ἀπὸ ἐπανεμφανιζόμενες παλαιότατες ἀλλὰ καὶ νέες ἀπειλητικὲς ἀσθένειες. «Οπως ἀποτελεῖ, ἐπίσης, τραγικὴ ἀντίφαση νὰ εὔχομαστε εἰρήνη τὴν στιγμὴν ποὺ ἀκοῦμε ἀπειλητικὲς τὶς ἰαχές τῶν ἀνὰ τὴν οἰκουμένην ἀδελφοκτόνων πολέμων μὲ

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ 2015

έκατόμβες θυμάτων καὶ ξεριζωμένων μεταναστῶν.

Εἶναι ἀκόμη ἐξόχως θλιβερό, ὁ ύλικὸς πλοῦτος τοῦ πλανήτη μας –τὰ δῶρα τοῦ Δημιουργοῦ– παρότι ἐπαρκοῦν γιὰ νὰ συντηρήσουν κάθε ἐμπερίστατο συνάνθρωπό μας, ἐν τούτοις νὰ συγκεντρώνονται σὲ «ἀποθῆκες ἀφρόνων πλουσίων» μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐπικυριαρχοῦν ἡ πείνα καὶ ἡ δίψα στὰ φτωχὰ μέρη τῆς γῆς, ἐσχάτως δὲ καὶ στὰ ἀνεπιτυγμένα.

Τελικῶς, ἐπειδὴ κατὰ τὸ ιερὸν Εὐαγγέλιον «ἐψύχη ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν», ἡ εὐτυχία ἀποτελεῖ εὐχετικὴ διακήρυξη κωρίς πραγματικὸν ἀντίκρυσμα. Ἀνέφικτο καὶ οὐτοπικὸν στόχο.

Κι ὅμως ἀγαπητοί μου ἀδελφοί! Στὰ διαρρεύσαντα 2014 ἔτη ίστορικῆς πορείας τῆς Ἐκκλησίας μας ἐμφανίσθηκαν στὸ προσκήνιο τῆς ζωῆς πρόσωπα ἀληθινὰ εὐτυχισμένα. Σὲ αὐτὰ ἡ θεολογικὴ μας παράδοση ἀπέδωσε τὰ ἐπίθετα «μακάριος» καὶ «ἄγιος» χαρακτηρίζοντας τὴν ποιότη-

τα τοῦ προσωπικοῦ τους ἀποτυπώματος. Εἶναι τὰ πρόσωπα ποὺ κατανόσαν, ὅτι ἡ ζωή μας δὲν ἔχει μόνον τρεῖς χρονικὲς διαστάσεις, παρελθόν - παρόν - μέλλον, ἀλλὰ μία τέταρτη σημαντικότερη: τὴν αἰώνιότητα. Καὶ γιὰ νὰ γίνουν μέτοχοι της ἀκολούθουσαν μὲ κόπο καὶ πιστότητα τὴν σταυρικὴ «στενὴ καὶ τεθλιψμένη ὁδὸν τοῦ Κυρίου», ἡ ὁποία ὅμως ἔχει στὸ φῶς τῆς Ἀναστάσεως. Ἅγαποσαν τὸν Χριστὸν καὶ τὸν πλησίον, ἔζησαν στὴν Ἐκκλησίᾳ καὶ ὑπερνίκησαν τὸν κόσμο τῆς φθορᾶς καὶ τῆς ματαιότητας «μηδὲν ἔχοντες καὶ τὰ πάντα κατέχοντες». Ἔγιναν αἰώνια παραδείγματα πρὸς μίμησιν.

Αύτοὺς ἄς θέσουμε στόχο νὰ μιμηθοῦμε στὴν ἀνατολὴ τοῦ Νέου Ετούς. Μὲ φιλοτιμία καὶ ύπομονή. Καὶ νὰ εῖστε βέβαιοι, ὅτι τὸ Φῶς τοῦ Χριστοῦ θὰ πλημμυρίσει τὸν κόσμο, κατανικῶντας κάθε ἐνάντια δύναμη, ἡ ὁποία μέχρι κατέστη μᾶς κρατοῦσε στὸ παχυλὸ σκοτάδι.

Εὔλογημένο καὶ σωτήριο τὸ ἔτος 2015!

Μὲ πατρικές εὐχὲς καὶ ἀγάπη Χριστοῦ

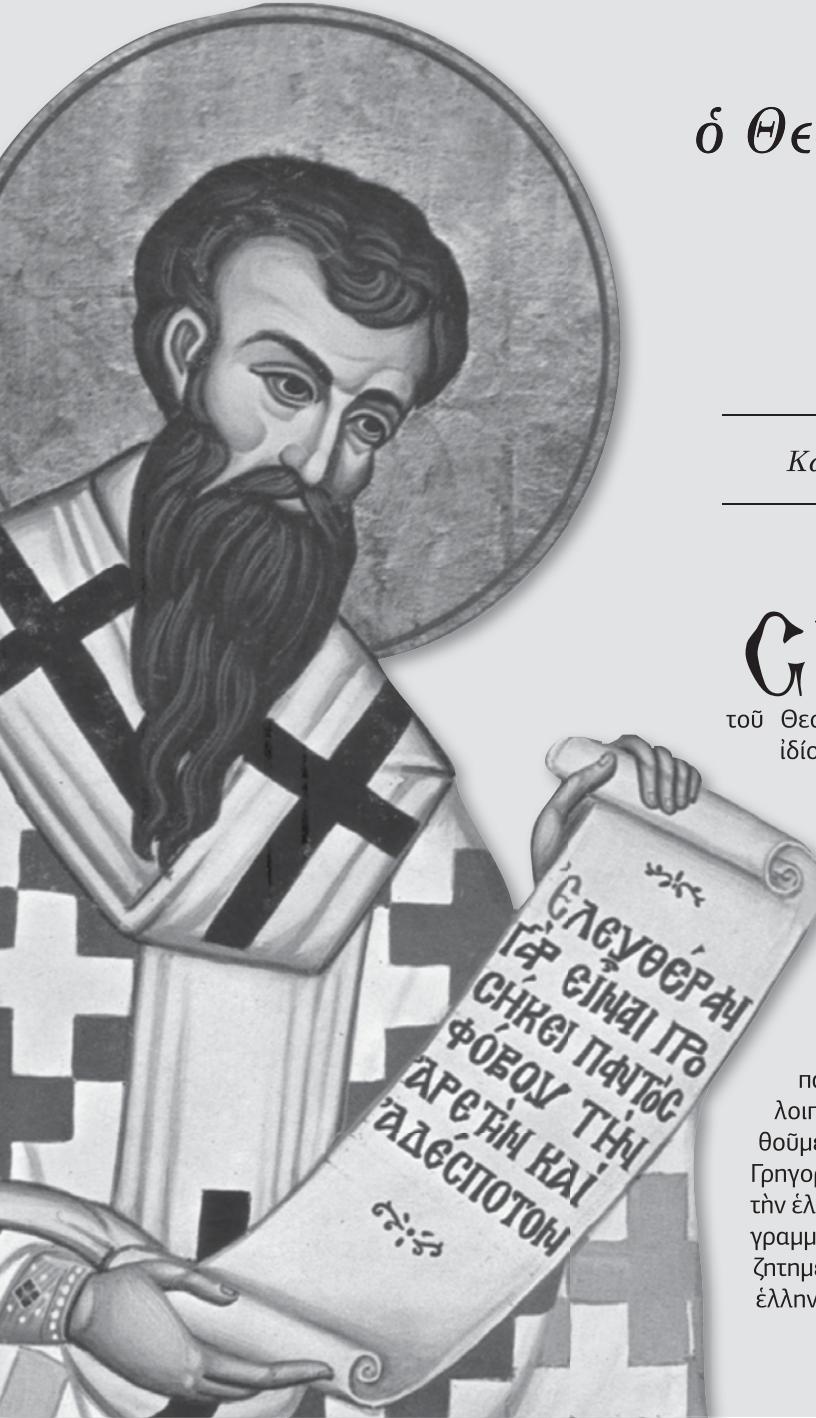
‘Ο Μητροπολίτης
† ὁ Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Παντελεήμων

‘Ο Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος καὶ ἡ ἐλληνικὴ παιδεία

Κωνσταντίνου Χολέβα

Στίς 25 Ιανουαρίου ή Έκκλησία μας τιμᾶ τή μνήμην τοῦ Ἅγιου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ στίς 30 τοῦ ιδίου μηνὸς τὸν τιμοῦμε καὶ πάλι μαζί μὲ τὸν Μέγα Βασίλειο καὶ τὸν Ἅγιον Ιωάννην τὸν Χρυσόστομο.

Πρόκειται γιὰ τοὺς Τρεῖς Ιεράρχες, κορυφαίους Πατέρες τῆς Ἑκκλησίας μας καὶ προστάτες τῆς ἑλληνικῆς παιδείας. Είναι κατάλληλη, λοιπόν, ή εύκαιρία νὰ θυμηθοῦμε τίς ἀπόψεις τοῦ Ἅγιου Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ γιὰ τὴν ἑλληνικὴ παιδεία, τὴν ἀρχαία γραμματεία καὶ γιὰ τὸ πολυσυζητημένο σήμερα ζήτημα τῆς ἑλληνικότητας.

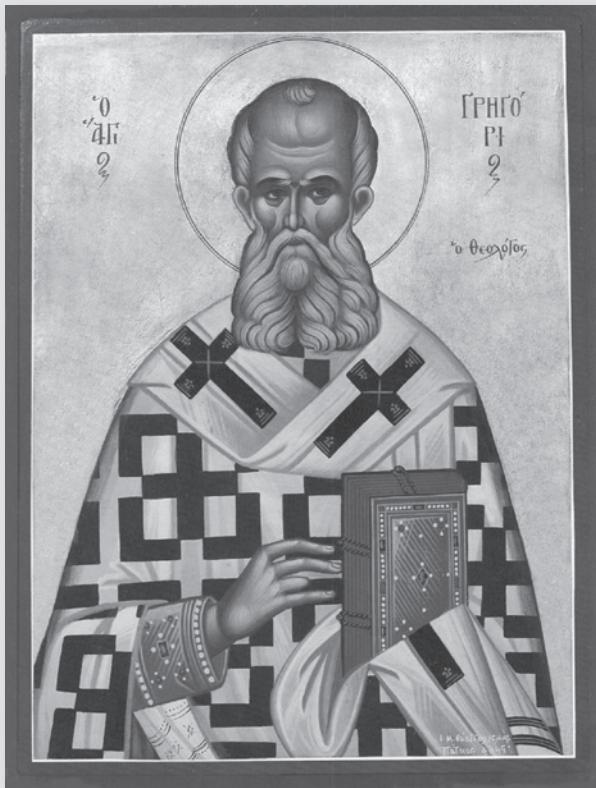

Ο Άγιος τὸν 4ο αἰώνα μ.Χ. εἶχε νὰ ἀντιμετωπίσει δύο διαφορετικὲς ἀμφισβητήσεις. Ἀπὸ τὴν μία πλευρὰ εἶχε τοὺς «ύπερράγαν Ὄρθοδόξους», οἵ οποῖοι πίστευαν ὅτι ὁ Χριστιανὸς δὲν πρέπει νὰ μελετᾶ τὰ ἀρχαιοελληνικὰ κείμενα γιὰ νὰ μὴν ἀλλοτριωθῆ νί πίστη του. Ἀπὸ τὴν ἄλλην πλευρὰ ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουλιανός, ὁ γνωστὸς καὶ ὡς Παραβάτης ἢ Ἀποστάτης, εἶχε ἀπαγορεύσει στοὺς Χριστιανοὺς καὶ νὰ διδάσκουν καὶ νὰ διδάσκονται τὰ ἀρχαῖα ἐλληνικὰ κείμενα. Τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν βρίσκω κάποιες ἀντιστοιχίες μὲ τὶς συζητήσεις ποὺ γίνονται στὴν ἐποχή μας. Ἐν καὶ ἀπέχουμε 17 αἰῶνες ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ἅγιου Γρηγορίου, ἔχουμε καὶ σήμερα ὄρισμένους ποὺ μᾶς καλοῦν νὰ εἴμαστε μόνον Χριστιανοὶ καὶ νὰ μὴν τονίζουμε τὴν ἐλληνικότητα μας καὶ ἄλλους στὴν ἀντίπερα ὅχθι ποὺ ζητοῦν νὰ εἴμαστε μόνον «Ἐλληνες καὶ ὅχι Χριστιανοί». Ἡ ἰσοροπία μεταξὺ αὐτῶν τῶν δύο ἄκρων εἶμαι βέβαιος ὅτι βρίσκεται στὰ κείμενα τῶν μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ κατ' ἔξοχὴν τοῦ Ἅγιου Γρηγορίου.

Πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς ποὺ ἀπέρριπταν τὴν κλασικὴν ἐλληνικὴν παιδείαν ὁ Ἅγιος Γρηγόριος, ἄριστος μελετητὴς καὶ γνώστης τῆς ἐλληνικῆς φιλοσοφίας, ἀπαντᾶ μὲ μία χαρακτηριστικὴ ἐπισήμανσή του στὸν «Ἐπιτάφιον εἰς τὸν Μέγαν Βασίλειον», τὴν ὁποία παραθέτω σὲ νεοελληνικὴ ἀπόδοση ἀπὸ τὸν Καθηγητὴν Εὐάγγελο Θεοδώρου: «Νομίζω πώς ἔχει γίνει παραδεκτὸς ἀπὸ ὅλους τοὺς συνετοὺς ἀνθρώπους ὅτι ἡ παιδεία εἶναι τὸ πρῶτο ἀπὸ τὰ ἀγαθὰ ποὺ ἔχουμε. Καὶ ὅχι μόνο ἡ χριστιανικὴ μας παιδεία, ποὺ εἶναι ἡ ἐκλεκτότερη καὶ ἐπιδιώκει τὴν σωτηρία καὶ τὸ κάλλος τῶν θείων πραγμάτων, τὰ ὄποια μόνο μὲ τὸν νοῦ συλλαμβάνονται. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἔξωχριστιανικὴ παιδεία, τὴν ὁποία πολλοὶ χριστιανοί, ἔχοντας σχηματίσει λανθασμένη ἀντίληψη γι' αὐτήν, τὴν περιφρονοῦν, ἐπειδή, λέγουν, κρύβει δόλιους σκοπούς, εἶναι ἐπικίνδυνη καὶ ἀπομακρύνει ἀπὸ τὸν Θεό. Γιατί, ὅπως ἀκριβῶς δὲν πρέπει νὰ περιφρο-

νοῦμε τὸν οὐρανό, τὴν γῆ καὶ τὸν ἀέρα, καὶ ὅσα ύπάρχουν σ' αὐτά, ἐπειδὴ μερικοὶ ἔχουν σχηματίσει λανθασμένη ἀντίληψη καὶ, ἀντὶ νὰ λατρεύουν τὸν Θεό, λατρεύουν τὰ δημιουργήματά Του, ἀλλὰ ἀφοῦ παίρνουμε ἀπὸ αὐτὰ ὅτι εἶναι χρήσιμο γιὰ τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀπόλαυσή μας, ἀποφεύγουμε ὅτι εἶναι ἐπικίνδυνο... κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο καὶ ἀπὸ αὐτὰ ποὺ μᾶς προσφέρει ἡ ἔξωχριστιανικὴ παιδεία παραδεκτή καμὲ ὅτι εἶναι χρήσιμο στὴν ἔρευνα καὶ στὶς θεωρητικὲς ἀναζητήσεις, ἐνῶ ἀποκρούσαμε καθετὶ ποὺ ὀδηγεῖ στὴν εἰδωλολατρεία, στὴν πλάνη καὶ στὸ βάθος τῆς καταστροφῆς. Μάλιστα ἀπὸ τὴν ἔξωχριστιανικὴν παιδείαν ἔχουμε καὶ ὡφεληθεῖ στὴν εὔσεβεια καὶ στὴ λατρεία τοῦ Θεοῦ, γιατὶ γνωρίσαμε καλὰ τὸ ἀνώτερο ἀπὸ τὸ χειρότερο καὶ ἔχουμε κάμει δύναμη τῆς διδασκαλίας μας τὶς ἀδύναμίες ἐκείνης. Λοιπόν, δὲν πρέπει νὰ περιφρονοῦμε τὴν παιδείαν, ἐπειδὴ μία τέτοια περιφρόνηση φαίνεται καλὸ σὲ μερικούς. Ἀντίθετα, πρέπει νὰ θεωροῦμε ἀμαθεῖς καὶ ἀμόρφωτους τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἔχουν αὐτὴν τὴν ἀντίληψην».

Μ' αὐτὸν τὸν ώραῖο τρόπο ὁ Ἅγιος συνιστᾶ τὸν «Θύραθεν» ἢ «ἔξωθεν» παιδεία, δηλαδὴ τὰ ἐλληνικὰ γράμματα ἀπὸ τὸν Ὁμηρο μέχρι τοὺς κλασικοὺς συγγραφεῖς, ὡς εἰσαγωγικὴ καὶ ὡς συμπληρωματικὴ πρὸς τὸν ἀνώτερο ἀγωγὴν ποὺ εἶναι ἡ χριστιανικὴ. Σχετικὰ μὲ τὸ αἴτημα τοῦ Ἰουλιανοῦ νὰ μὴ διορίζονται οἱ χριστιανοὶ ὡς δάσκαλοι τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων ὁ Γρηγόριος ἔγραψε δύο πολὺ ἐνδιαφέροντα κείμενα μὲ τὸν τίτλο «Πρὸς Ἰουλιανὸν Βασιλέα Στηλιτευτικὸς» καὶ μὲ ἀρίθμηση Α' καὶ Β'. Στὸν Α' Στηλιτευτικό, ἀφοῦ ἀναλύει μὲ θαυμαστὴ γνώση τὶ ἀπορρίπτουν οἱ χριστιανοί καὶ τὶ διατηροῦν ἀπὸ τὰ κείμενα τῶν Ἀρχαίων, ἀπευθύνει πρὸς τὸν Ἰουλιανὸ τὸ ρητορικὸ ἐρώτημα: «Τίνος τοῦ ἐλληνίζειν εἰσὶν οἱ λόγοι;» Δηλαδὴ ποιός ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διδάσκει καὶ νὰ μελετᾶ τὰ ἀρχαῖα ἐλληνικὰ κείμενα; Καὶ συνεχίζει: «Ἡ θὰ μᾶς πεῖς ὅτι εἶναι δικαίωμα μόνον τῶν ὀπαδῶν

τῆς ἀρχαίας θρησκείας ἡ ὄλου τοῦ ἔθνους». Καὶ δίνει ἀμέσως ὁ Γρηγόριος τὴν ἀπάντησην: «Δὲν εἶναι δικαίωμα μόνον τῶν ὄπαδῶν τῆς ἀρχαίας θρησκείας ἡ διδασκαλία τῶν ἐλληνικῶν κειμένων».

Κατὰ τὸν Γρηγόριο, τὸ δικαίωμα αὐτὸς τὸ ἔχουν ὅσοι πιστεύουν ὅτι ἀνήκουν στὸ «ἔθνος» κατὰ τὴν ὄρολογία ποὺ ὁ Ἱδιος χρησιμοποιεῖ. Πρόκειται γιὰ τὸν πρῶτο χριστιανικὸ ὄρισμὸ περὶ ἔθνους, ὅπου ὁ Ἀγιος προσδίδει ἔννοια πολιτιστική, μορφωτικὴ καὶ ὅχι φυλετική, βιολογική. Αἰσθάνεται ὅτι καὶ ὁ Ἱδιος ἀνήκει σ' αὐτὸς τὸ ἔθνος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Ἑλληνισμοῦ, ποὺ ὅπως μαρτυρεῖ καὶ ἡ ἐτυμολογία τῆς λέξεως εἶναι κοινότητα ὥθων καὶ ἐθίμων (ἔθνος: ἀπὸ τὴν λέξην

ἔθος=συνήθεια). Μία πολιτιστικὴ κοινότητα εἶναι ὁ Ἑλληνισμὸς κατὰ τὸν Ἀγιο Γρηγόριο θεμελιωμένη ἐπάνω στὴν ἑλληνικὴ κλασικὴ παιδεία καὶ στὸν Ὁρθόδοξη Χριστιανικὴ ἀγωγή. Αὐτὸς ἦταν καὶ τὸ μορφωτικὸ πρότυπο τῶν Τριῶν Ιεραρχῶν, τὸ ὁποῖο δυστυχῶς ἐγκαταλείπεται στὶς ήμέρες μας.

Τὴν εὐγάνωμοσύνην του γιὰ τὴν Ἑλλάδα ὅπου σπούδασε (Ἀθήνα) καὶ τὴν ἐκτίμησή του γιὰ τοὺς Ἑλληνες ποὺ γρήγορα καὶ ἀβίαστα δέχθηκαν τὸν Χριστιανισμὸ ἐκφράζει ὁ Ἀγιος Γρηγόριος σὲ ἔνα ἐπίγραμμά του ἀπὸ τὴν σειρὰ «Ἐπι εἰς ἑαυτόν». Μιμούμενος ἀριστοτεχνικὰ τὰ ἀρχαιοελληνικὰ ἐπιγράμματα γράφει: «Ἐλλὰς ἐμή, νεότης τε φίλη, καὶ ὅσα πέπασμαι καὶ δέμας ὡς Χριστῷ εἴξα-

τε προφρονέως». Πού σημαίνει: «Ελλάδα μου, ἀγαπημένη, ὅπου πέρασα τὴν νεότητά μου καὶ ὅσα μὲ συγκροτοῦν καὶ σῶμα μου, σᾶς ἀγαπῶ, διότι προθύμως διθήκατε στὸν Χριστό!» Αὐτὸς εἶναι τὸ τελικὸ κριτήριο γιὰ κάθε παιδευτικὸ ἀγαθὸ ποὺ προσφέρει ἡ Ἑλληνικὴ παιδεία, μᾶς λέγει ὁ Ἄγιος. Ἡ ἀναφορὰ στὸν Χριστό, ὁ πνευματικὸς προσανατολισμός μας πρὸς τὸν ἀληθινὸ Θεὸ καὶ τὸ Εὐαγγέλιο του. Ἡ Ἑλληνικὴ παιδεία εἶναι ἔνα πολὺ χρήσιμο ἐργαλεῖο ἀρκεῖ νὰ ὀδηγεῖ στὸν χριστιανικὴ ἀγωγὴ καὶ νὰ μὴ μᾶς ἀποκόπτει ἀπὸ αὐτῆ.

Ἐτσι μὲ τὴ βοήθεια τῶν μεγάλων Πατέρων καὶ μὲ τὴν συνεισφορὰ τῶν δασκάλων τοῦ Γένους καὶ τοῦ πιστοῦ λαοῦ δημιουργήθηκε ἡ Ἑλληνορθόδοξη παιδεία. Σ' αὐτὸ τὸ πνευματικὸ καὶ ἡθικὸ ἔρεισμα στηρίχθηκε ὁ Ἑλληνισμὸς σὲ καλὲς ἀλλὰ καὶ σὲ δύσκολες στιγμὲς καὶ αὐτὸ τὸ πολιτιστικὸ ἀγαθὸ προσέφερε μὲ οἰκουμενικὴ διάθεση σὲ ἄλλους λαούς. Ἡ Ἑλληνορθόδοξη παιδεία τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν εἶναι ταυτοχρόνως πανανθρώπινη καὶ Ἑλληνική, διαχρονικὴ καὶ ἐπίκαιρη. Γ' αὐτὸ μπορεῖ νὰ μᾶς κρατήσει ὅρθιους καὶ σήμερα ἀπέναντι στὸν ὑλιστικὸ καὶ ἰσοπεδωτικὴ παγκοσμιοποίησην.

Ἡ ἔορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ
τῆς Θεοτόκου καὶ
τῆς Ἑθνικῆς Παλιγγενεσίας
τοῦ 1821

Ἄδελφοί μου ἀγαπητοί,

ροσκευτικὴ
καὶ ἑθνικὴ
εἶναι ἡ σπ-
μερινὴ ἔορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς
Παρθένου Μαρίας καὶ τοῦ ξεσοκω-
μοῦ τοῦ δούλου Γένους. Ἔνας κοινὸς
ἔορτασμὸς γεγονότων ποὺ μπορεῖ νὰ
ἀπέχουν 1.800 χρόνια μεταξύ τους,
ἀκτινοβιολοῦν ὅμως τὴν ἐλπίδα
καὶ τὴν αἰσιοδοξία γιὰ τὸ μέλλον,
τὸ πνευματικὸ καὶ τὸ ἑθνικό, στὸ
ἀνοιξιάτικο καὶ εὔοίωνο περιβάλ-
λον τοῦ Μαρτίου, ποὺ εὐαγγελίζε-
ται ἔνα ἀκόμη ξύπνημα, ἐκεῖνο τῆς
φύσης μετὰ τὴν χειμερινὴ νάρκη.

‘Η σηματοδότηση αυτή, εἶναι ποὺ ἔκανε τοὺς προγόνους μας νὰ όρισουν ώς ἡμέρα ἔναρξης τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821 τὴν ἑορτὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, παρ’ ὅτι ώς γνωστὸν οἱ πολεμικὲς ἐπιχειρήσεις εἶχαν ἀρχίσει λίγο νωρίτερα, μὲ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Καλαμάτας, στὶς 23 Μαρτίου. Καὶ αὐτὸ ἐπειδὴ παλαιὰ παράδοση τοῦ Γένους, ἥδη ἀπὸ τὰ Βυζαντινὰ χρόνια, συνδύαζε τὶς μεγάλες ἱστορικὲς στιγμὲς μὲ μεγάλους ἑορτολογικοὺς σταθμούς, καὶ μάλιστα μὲ Θεομπορικὲς ἑορτές, κατὰ τὶς ὁποῖες τιμούσαμε τὸ Θεοτόκο, τὴν Υπέρμαχο Στρατηγὸ καὶ τὴν Ἀπροσμάχητη Προστασία μας.

‘Η διπλὴ αὐτὴ ἑορτὴ, μὲ τὴν πολλαπλὴ σημασιοδότησή της, δίνει τὴν εὐκαιρία πολλῶν καὶ σημαντικῶν στοχασμῶν, ιδίως στὶς κρίσιμες περιστάσεις ποὺ σήμερα βιώνει ἡ Πατρίδα μας. Δείχνει τὴν ἀξία τῆς πίστεως ώς βάσης τοῦ ἀγώνα γιὰ ἐλευ-

θερία καὶ ἀξιοπρέπεια, ἀλλὰ καὶ τὴ σημασία ποὺ ἔχει ὁ συνδυασμὸς τῆς πνευματικῆς ἐκκλησιαστικῆς μὲ τὴ δημόσια ζωὴ γιὰ τὸ Γένος μας. Διαχρονικά, σὲ ὅλες τὶς μεγάλες στιγμὲς τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὁ συνδυασμὸς αὐτὸς ἥταν ἐνεργὸς καὶ ἔδρασε ἐνεργητικὰ γιὰ ὅλους μας.

Δείχνει ἀκόμη τὴν σημασία τῆς ἐνότητος, αὐτὴν ποὺ ἡ Ἐκκλησία ύπογραμμίζει τονίζοντας ὅτι ὅλοι εἴμαστε ζωντανὰ κομμάτια τοῦ κοινοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ. Μίας ἐνότητας ποὺ ὅταν xάθικε ἐπέφερε δεινὰ ἐμφυλίων σπαραγμῶν στὸ ἐσωτερικὸ τῶν ἐπαναστατῶν, καὶ κόντεψε νὰ ὀδηγήσει στὴν καταστολὴ τῆς ἐπανάστασης, ἡ ὁποία διασώθηκε κυριολεκτικὰ «ώς ἐκ θαύματος».

Δείχνει, τέλος, τὴν ἀξία τῆς παράδοσης, αὐτῆς ποὺ καὶ ἡ Ἐκκλησία μας θεωρεῖ ώς στήριγμά της. Τῆς παράδοσης ποὺ

συνδέει τὸ παρελθὸν μὲ τὸ παρὸν καὶ ἀποτελεῖ ἀψευδῆ ὄδηγὸν γιὰ τὸ μέλλον, καὶ μάλιστα σὲ λαοὺς μὲ μακραίων καὶ διαχρονικὰ σπουδαία προσφορὰ στὸν πολιτισμὸν καὶ στὴν ἀνθρωπότητα, ὅπως ὁ δικός μας. Τῆς παράδοσης ποὺ ἀπετέλεσε στήριγμα καὶ ἀπαντοχὴ τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ 1821, ὅπως δείχνουν τὰ ἀπομνημονεύματά τους, καὶ ἰδιαιτέρως τὰ κείμενα τοῦ στρατηγοῦ Ἰωάννη Μακρυγιάννη, καὶ ἡ ὁποίᾳ ἀποτελεῖ βασικὴ συνισταμένη καὶ τῆς σημερινῆς μας πολιτισμικῆς, ἐθνικῆς καὶ θρησκευτικῆς ταυτότητας καὶ ἰδιοπροσωπίας. Καὶ εἶναι ἀκριβῶς αὐτὴ ἡ παράδοση ποὺ συνέχει, ποὺ συνδέει τὸν θρησκευτικὸν καὶ τὸν ἐθνικὸν χαρακτήρα τῆς σημερινῆς ἑορτῆς, ποὺ διδάσκει καὶ νουθετεῖ ὅλους ἡμᾶς καὶ ποὺ μᾶς βοηθᾷ νὰ βλέπουμε μὲ αἰσιοδοξία καὶ νὰ σκεδιάζουμε μὲ εὐθυκρισία τὸ κοινό μας μέλλον, τόσο στὸν πνευματικό, ὕσσο καὶ στὸν ἐθνικὸν τομέα καὶ ὄριζοντα.

«Ἐορτὴν καὶ πανήγυριν ἄγομεν σήμερον», ὥμέρα ὑπερηφανείας καὶ κλέους προγονικοῦ, ἀλλὰ καὶ ὥμέρα ἀναγκαίας περισυλλογῆς καὶ σκέψης. Μὲ ἀφορμὴ τὴν ἑορτὴν μας, ἃς ἀναλογιστοῦμε ὅλα ἐκεῖνα ποὺ μᾶς ἐνώνουν, καὶ ἃς χαράξουμε τὴν

πορεία μας στὸ πνευματικὸν πέλαγος καὶ στὸν ἔθνικὸν στίβο, στὰ πλαίσια ἐνὸς διμέτωπου ἀγώνα κατὰ τῆς ἀμαρτίας καὶ τῆς πτώσης, καὶ κατὰ ὅλων ἐκείνων ποὺ θέλουν ως Γένος νὰ μᾶς ἀφανίσουν, νὰ μᾶς ἀφομοιώσουν καὶ νὰ μᾶς ὑποτάξουν.

‘Ο Εὔαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου ἄνοιξε τὸν δρόμο γιὰ τὴν ἐκπλήρωση τοῦ σωτηρίου σκεδίου τῆς Θείας Οἰκονομίας. Ἡ Ἐπανάσταση τοῦ 1821 ὑπῆρξε ἡ ἀφετηρία ἐξελίξεων ποὺ κατέληξαν στὴν ἀπόκτηση τῆς ἐλευθερίας καὶ στὴν ἐκπλήρωση τῶν ὄραμάτων καὶ τῶν προσδοκιῶν τοῦ Γεννούς: καὶ τὰ δύο ἑορταζόμενα γεγονότα, αὐτὸνόπτα γεννοῦν τὴν ἴδεα τῆς δικῆς μας εὐθύνης ἀπέναντί τους.

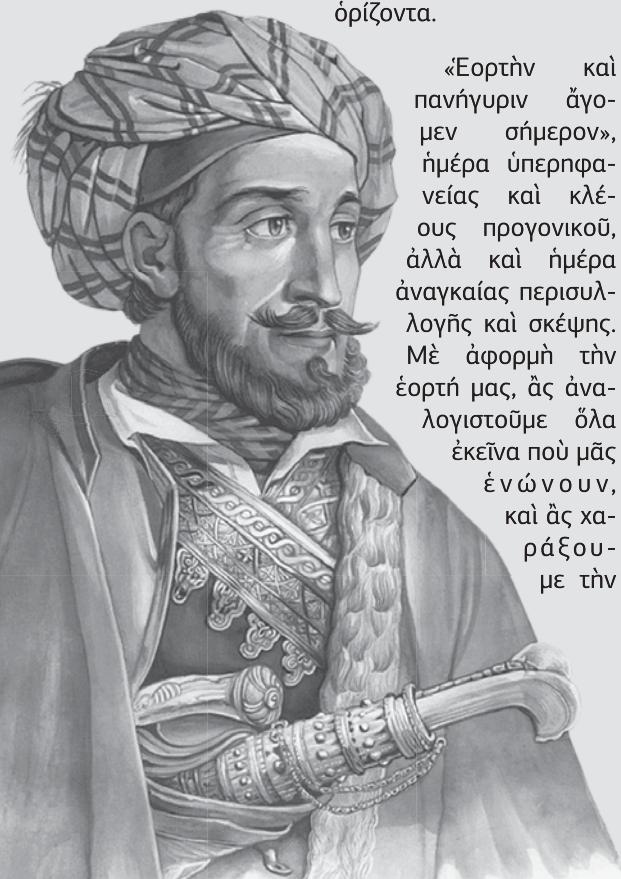
‘Η δική μας ὑπεύθυνη στάση ἀπαιτεῖ μετάνοια, ἐσωτερικὴ μεταμόρφωση, ἐνότητα, ὑπομονή, προσήλωση στὴν παράδοση καὶ τὸν ἀγώνα. Μόνον ἔτσι θὰ ἔχουμε ἀνταποκριθεῖ στὶς πνευματικὲς καὶ ἐθνικὲς προκλήσεις ποὺ ἡ σημερινὴ διπλὴ ἑορτὴ θέτει πανηγυρικὰ ἐνώπιόν μας.

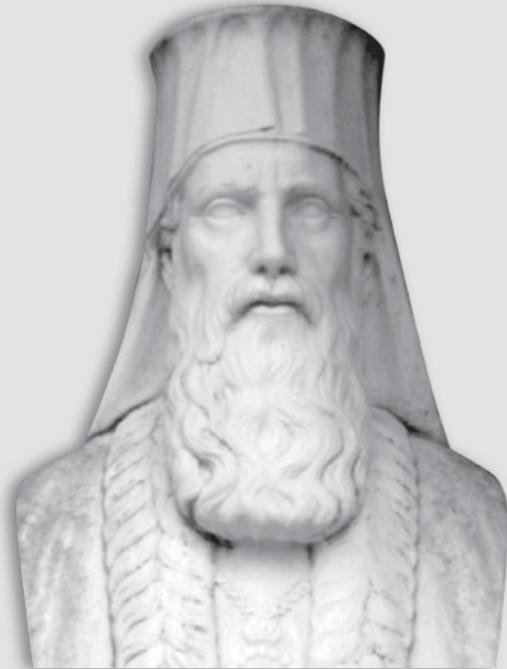
Χρόνια πολλὰ καὶ εὐλογημένα σὲ ὅλους!

‘Η Ύπεραγία Θεοτόκος σκέπη καὶ προστασία μας!

Διάπυρος πρὸς Κύριον εύχεται

‘Ο Μητροπολίτης
† ὁ Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς
Παντελεήμων

Ἐπίσκοπος
Σαλώνων Ἡσαΐας:
Στρατιώτης
τοῦ Χριστοῦ
καὶ τῆς Πατρίδος

Γεωργίου Ι. Στούκη
Φιλολόγου - MA Θεολογίας

Gίναι ἀναμφισβήτητο ὅτι κάθε γεγονὸς ποὺ σχετίζεται μὲ τὴν ἱστορικὴν πορείαν ἐνὸς λαοῦ γίνεται ἀντικείμενο μελέτης καὶ ἐρμηνείας ἀπὸ τοὺς εἰδικούς, οἱ ὁποῖοι προβαίνουν σὲ διαφορετικὲς διαπιστώσεις ὁ καθένας. Χαρακτηριστικὸ παράδειγμα ἀποτελεῖται ὑπὸ τὴν Δεσφίναν ἀπέκτητη τοῦ 1821 καὶ ὁ ρόλος τοῦ Κλήρου σ' αὐτήν. Δυστυχῶς, στὶς μέρες μας ἵκανη μερίδα ἱστορικῶν ἀποσιωπᾶ ἢ ύποβαθμίζει τὸν ρόλο τοῦ Κλήρου στὰ χρόνια τοῦ Ἀγώνα.

Ἡ συμμετοχὴ τῶν Κληρικῶν στὸν Ἀγώνα τοῦ "Εθνους ἀποτελεῖται δεῖγμα αὐτοθυσίας. Μελετώντας κανεὶς τὶς ἱστορικὲς πηγὲς διαπιστώνει ὅτι ἀρκετοὶ Ἅρχιερεῖς καὶ Κληρικοὶ ὑπέστησαν ποικίλες διώξεις, ἐκτελέστηκαν ἢ ἔπεισαν στὸ πεδίο τῶν μαχῶν. Ὁ Γάλλος πρόξενος Πουκεβίλ ἀναφέρει χαρακτηριστικὰ ὅτι οἱ κληρικοὶ θύματα τοῦ Ἀγώνα ἀγγίζουν τοὺς ἔξι χιλιάδες.

Στὴν κατηγορία αὐτὴν ἀνήκει καὶ ὁ Ἐπίσκοπος τῶν Σαλώνων (σημερινὴ Ἀμφισσα) Ἡσαΐας, ὁ ὁποῖος ὑπῆρχε ἀγνὸς πατριώτης, πολεμάρχης κληρικὸς καὶ ἐθνικὸς κήρυκας τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821.

Ο παπὰ Στάθης ἀπὸ τὴν Δεσφίναν ἀπέκτησε μὲ τὴ γυναίκα του τὴν Ἀρχόντων τρεῖς γιοὺς καὶ δύο κόρες. Ο τρίτος γιὸς (Ἡσαΐας) γεννήθηκε τὸ 1778 καὶ ὁ παπὰ Στάθης τοῦ ἔδωσε τὸ ὄνομα Ἡλίας. Ο νεαρὸς Ἡλίας σὲ ἡλικίᾳ δεκαοκτὼ ετῶν πηγαίνει στὰ Σάλωνα, ὅπου δίδασκε ὁ καλόγερος Γεράσιμος Λύτσικας. Τὸ 1797 ἐγκαταλείπει τὰ Σάλωνα γιὰ νὰ ἀκολουθήσει τὸ μοναχικὸ βίο στὴν μονὴ τοῦ Προδρόμου στὴ Δεσφίνα, λαμβάνοντας τὸ μοναχικὸ ὄνομα Ἡσαΐας. Στὴ συνέχεια ἐγκαθίσταται στὸ μοναστήρι τοῦ Όσιου Λουκᾶ, ὅπου μόναζε ὁ ἀδελφός του. Ἐκεῖ τὶς ἐλεύθερες ὥρες του μελετᾷ στὴ βιβλιοθήκη της μονῆς. Ἡ δίψα του, ὅμως, γιὰ μάθηση παραμένει ἃσβεστη μέσα του, γι'

αύτὸν καὶ καταφεύγει στὰ Γιάννενα, μεγάλο πνευματικὸν κέντρο ἐκείνης τῆς περιόδου.

Καθοριστικὸν γεγονός γιὰ τὴν ἐπίτευξην αὐτοῦ τοῦ στόχου, στάθμης τὸ φιρμάνι τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ τῶν Ἰωαννίνων, ὁ ὄποιος χρωστοῦσε χάρην στὴν οἰκογένεια τοῦ Ἡσαΐα. Παρόλο ποὺ εἶχαν περάσει πολλὰ χρόνια ἀπὸ κείνην τὴν βραδιὰ ποὺ ὁ παπὰ Στάθης εἶχε σώσει τὴν ζωὴν τοῦ Ἀλῆ, ὁ πασάς δὲν ξέχασε τὸ καλὸν ποὺ τοῦ εἶχε κάνει. "Ἐτσι μὲ φιρμάνι ζήτησε νὰ φέρουν στὰ Ἰωάννινα τὰ παιδιά τοῦ σωτήρα του, προκειμένου νὰ βγάλει μέρος ἀπὸ τὴν ὑποχρέωσή του. Ὁ Ἡσαΐας, ὁ ὄποιος ποθοῦσε τὴν συνέχισην τῶν σπουδῶν, θεώρησε ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ μία μεγάλη εὐκαριψτία!

"Ἐτσι ὁ καλόγερος τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ βρίσκεται πλέον στὰ Γιάννενα, στὸ πιὸ φημισμένο κέντρο μὲ δασκάλους του τὸν Μπαλάνο καὶ τὸν Ἀθανάσιο Ψαλίδα. Ἡ προκοπή του στὰ γράμματα ἥταν μεγάλη γ' αὐτὸν κι ὁ πασάς τὸν στέλνει στὴν Βασιλεύουσα γιὰ τὴν συμπλήρωση τῶν σπουδῶν του. Ἐκεῖ θὰ ἔρθει σὲ ἐπαφὴν μὲ λόγιους Φαναριώτες καὶ τὸν Πατριάρχη Γρηγόριο τὸν Ε', ὁ ὄποιος τὸν χειροτόνησε ἵερεα καὶ ἀπὸ τότε ἔκεινα ἀνάμεσα στοὺς δύο ἄνδρες μία βαθιὰ φιλία.

Μὲ τὸ πέρας τῶν σπουδῶν του ἐπιστρέψει πίσω στὴν ἐπαρχία τῆς Δεσφίνας γιὰ νὰ ἀφοσιωθεῖ ἐξ ὀλοκλήρου στὰ ἱερατικά του καθίκοντα. Ὁ Ἀλῆς, μόλις πληροφορήθηκε τὴν ἔλευσήν του στὴν κωμόπολη τῆς Δεσφίνας, τὸν διόρισε διοικητὴ τῆς περιφέρειας. Ἡ σχέσην του μὲ τὸν Σουλτάνο δὲν ύπηρξε ἡ ἀφορμὴ γιὰ ν' ἀγαπήσει τὴν ἔξουσία ἢ τὰ πλούτη τοῦ δυνάστη, ἀλλὰ τὴν ἐκμεταλλεύτηκε πρὸς ὄφελος τῶν ύποδούλων τῆς περιοχῆς. Ἡ δράση ποὺ ἀνέπτυξε ἥταν πολὺ σημαντική.

Τὴν περίοδο ἐκείνην, πεθαίνει ὁ Ἐπίσκοπος Σαλώνων Ἰωακείμ, καὶ ὁ λαὸς ἀξίωσε ἀπὸ τὸν Πατριάρχη Γρηγόριο τὸν Ε' νὰ χειροτονηθεῖ Ἐπίσκοπος ὁ Ἡσαΐας. Ὁ Ἀλῆς, πληροφορούμενος τὸν θάνατο τοῦ Ἰωακείμ,

στέλνει κι ἐκεῖνος γράμμα στὸν Πατριάρχη μὲ τὸ ὄποιο τὸν παρακαλεῖ ν' ἀναλάβει τὸν ἐπισκοπικὸν θρόνον ὁ Ἡσαΐας, μὲ σκοπὸν νὰ δημιουργήσει ἓνα περιβάλλον ἀπὸ δικούς του ἀνθρώπους, ὃστε νὰ ἐλέγχει τὴν περιοχή, πρᾶγμα φυσικὰ ποὺ δὲν κατέστη δυνατόν!

Τὸ 1818, σὲ ἡλικία σαράντα ἑτῶν ὁ Ἡσαΐας χειροτονεῖται Ἐπίσκοπος Σαλώνων καὶ ἔκτοτε ἔκεινα μία νέα περίοδος γιὰ τοὺς Χριστιανοὺς τῆς ἐπαρχίας. Σὲ σύντομο χρονικὸν διάστημα ὁ Ἡσαΐας θὰ διακριθεῖ ὅχι μόνο γιὰ τὰ ἱεροκηρυκτικὰ καθίκοντα καὶ τὰ φιλάνθρωπα αἰσθήματά του, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἀγάπην του γιὰ τὴν σκλαβωμένην πατρίδα.

Τὸ δεύτερο ἔτος τῆς ἀρχιερατείας του θὰ εἰσχωρήσει στοὺς κόλπους τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας. Τὸ Ἐπισκοπεῖο του θὰ γίνει κέντρο μύνοπος ποιλῶν στοὺς σκοποὺς τῆς Ἐταιρείας. Ὁ Ἱεράρχης θὰ ἔξελιχθεῖ σ' ἔναν ἀπὸ τοὺς κυριώτερους ἐκφραστές της. Σ' αὐτὸν καταφθάνουν οἱ ὀπλαρχηγοὶ τῶν γύρω περιοχῶν καὶ ἀπ' αὐτὸν ἔκεινοιςαν ὅλες οἱ ὁδηγίες πρὸς τοὺς Προκρίτους.

Ἡ καίρια θέσην ποὺ κατεῖχε ὁ Σαλώνων Ἡσαΐας στοὺς κόλπους τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας διαφαίνεται καὶ μέσα ἀπὸ τὴν ἀλλολογγαφία ποὺ διατηροῦσε μὲ τὸν Πατριάρχη Γρηγόριο τὸν Ε'. Τὸ γράμμα αὐτὸν ἀποδεικνύει τὴν ἔνθερμο συμμετοχὴν τοῦ Ἡσαΐα στὸ ξεσποκωμὸ τοῦ Γένους, ἀφοῦ ἀπὸ τὴν πρώτην κιόλας στιγμὴν τῆς μυήσεώς του στοὺς σκοποὺς τῆς Ἐταιρείας εἶχε ἐπιδοθεῖ σ' ἔναν ἀγώνα συγκέντρωσης πολεμοφοδίων, ὅπως μολυβιοῦ καὶ χαρτιοῦ, τὰ ὄποια ἀποθήκευε σὲ σπιλιές γύρω ἀπὸ τὸ μοναστήρι τοῦ Προφήτη Ἡλία Παρνασσίδος ἀκόμη καὶ στὴν ἀγορὰ πετσιῶν ποὺ εἶχε φέρει ἀπὸ τὴν Ούγγαρια, γιὰ τὰ τσαρούχια τῶν αὐριανῶν πολεμιστῶν.

Στὸ διάστημα αὐτὸν ὁ Δεσπότης λαμβάνει προφορικὸ μήνυμα ἀπὸ τὸν Πατριάρχη νὰ πάει στὴν Κωνσταντινούπολη, μὲ πρόσκημα τὴν ἐπίλυση ὁρισμένων διαφορῶν τῆς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ. Ξεκινᾶ τὸ ταξίδι

του γιὰ τὴν Πόλη στὶς ἀρχὲς τοῦ 1821 μαζὶ μὲ τὸν ἀδελφὸν του Θεοδόσιο καὶ τὸν ἡγούμενον τῆς Μονῆς Ἰωάσαφ Χατζῆ.

Οἱ ἱστορικὸι τῆς Μονῆς Γεώργιος Π. Κρέμος περιγράφει ὡς ἔξῆς τὴν μετάβασην τοῦ Ἡσαΐα στὴν Κωνσταντινούπολην καὶ τὴν ἐπιστροφὴν του ἀπ’ αὐτῆν: «Συσκεψάμενοι δὲ μετὰ τοῦ πατριάρχου, λαβόντες τὴν ἐμπιστευτικὴν ἀποστολὴν πρὸς ἔξεγερσιν τῆς ἐπαναστάσεως καὶ ἐφοδιασθέντες μετὰ τῶν οἰκείων ἐπιστολῶν καὶ ἐγγράφων τῶν τε ἑταῖρων καὶ τοῦ πατριάρχου κατῆλθον εἰς τὴν Μονὴν περὶ τὸν Μάρτιον».

Στὶς 11 τοῦ Μάρτη, ἐπέστρεψε στὸ λιμάνι ποὺ βρισκόταν ὁ ἐλαιώνας τῆς Μονῆς κοντὰ στὴ σημερινὴ Ἀντικυρά, ὅπου ύπηρχε μετόχι τῆς Μονῆς. Ἀπὸ κεῖ κατευθύνθηκε πρὸς τὴν Μονὴν τοῦ Ὁσίου Λουκᾶ. Τὸ ἕδιο βράδυ συναντήθηκε στὸν γυναικωνίτη τῆς μονῆς μὲ τὸν Διάκονο, τὸν Ζαρείφη, καὶ ἀδελφοὺς τῆς Μονῆς.

Στὴ συνέχεια, πῆρε τὸ δρόμο πρὸς τὰ Σάλωνα, γιὰ νὰ ἐνημερώσει τοὺς καπεταναίους τῆς περιοχῆς. Ἔπειτα ἐπέστρεψε καὶ πάλι στὸν "Οσιο Λουκᾶ, ὅπου τέλεσε τὴν 27η Μαρτίου 1821 τὴν Θεία Λειτουργία. Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἔδιας ἡμέρας ἔφθασε στὸ μοναστήρι τοῦ Προφήτη Ἡλίᾳ Παρνασσίδος, ἀπὸ τὸ ὄποιο ξεκίνησε ὁ Γερο-Πανουργιᾶς γιὰ ν’ ἀπελευθερώσει τὰ Σάλωνα καὶ νὰ κλείσει στὸ Κάστρο τοὺς Τούρκους.

Τὴν 1ην Ἀπριλίου 1821 ὁ Ἡσαΐας μὲ τὸν Ταλαντίου Νεόφυτο καὶ τῶν Ἀθηνῶν Διονύσιο, θὰ τελέσουν δοξολογία στὸ Ναὸν τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς στὴ Λιβαδειά, γιὰ νὰ ἔρτάσουν τὴν ἔναρξη τοῦ ἀγώνα, ἀνακηρύσσοντας Ἀρχηγὸν τοῦ Στρατοῦ τὸν Ἀθανάσιο Διάκονο. Ἔπειτα, ἐπέστρεψε καὶ πάλι στὰ Σάλωνα. Ἡ ὥρα ἦταν κρίσιμη διότι ἔπρεπε νὰ ἔτοιμάσει τὴν ἄμυνα.

Οἱ Γερο-Πανουργιᾶς εἶχε πάρει τὸ κάστρο τῶν Σαλώνων ἀνήμερα τοῦ Πάσχα, στὶς 10 Ἀπριλίου τοῦ 1821. Οἱ πολεμιστὲς

τοῦ Πανουργιὰς ἀρματώθηκαν ἀπ’ τὰ λάφυρα καὶ πηγαίνουν νὰ συναντήσουν τὸν Διάκονο καὶ τὸν Δυοβουνιώτην στὸ Ζητούνι. Μαζὶ τοὺς στὸν ἀγώνα, θὰ ζωστεῖ τὰ ἄρματα καὶ ὁ Ἡσαΐας ὡς ἀπόλος στρατιώτης, ἀποδεικνύοντάς τους ἔτσι ὅτι καμία ἀξία δὲν ἔχει ἢ ζωὴν κωρὶς ἐλευθερία καὶ ἀξιοπρέπεια.

Στὴ μάχη τῆς Χαλκωμάτας τὰ στρατεύματα τοῦ Ὁμέρου Βρυώνη κατατρόπωσαν τοὺς λιγοστούς "Ελληνες ἀγωνιστές". Ο Γερο-Πανουργιᾶς τραυματίστηκε. Ο ἀδελφὸς τοῦ δεσπότη ὁ παπᾶς Γιάννης ἔπεισε νεκρός. Ο Ἡσαΐας τραυματίστηκε καὶ αὐτὸς θανάσιμα. Ο ἔφορος τοῦ στρατοῦ Μαρκόπουλος, βλέποντας λαβωμένο τὸν Ἡσαΐα, τὸν σήκωσε στὸν ὕμιο του καὶ ἄρχισε νὰ τρέχει. Ο δεσπότης, βλέποντας τὸ μάταιο τῶν κόπων τοῦ λέγει: «Ἄφροσε με τέκνον μου καὶ σῶσον τουλάχιστον τὸν ἔαυτόν σου ὡς χροισψώτερον...». Κοντὰ στὴν πηγὴ τῆς Χαλκωμάτας, γνωστὴ καὶ σήμερα ὡς «δεσποτόβρυστο», ἀκούμπισε τὸν λαβωμένο Ἡσαΐα ὁ Μαρκόπουλος καὶ ὁ δεσπότης ἀναφώνησε: «Παναγιά μου, σῶσε τουλάχιστον τὴν Πατρίδα...». Μετὰ ἀπὸ λίγο κατέφθασαν οἱ Τούρκοι καὶ μὲ τὰ γιαταγάνια τους τὸν ἀποτελείωσαν.

"Οταν τὴν ἄλλη μέρα οἱ Τούρκοι ὀδήγησαν στὸ σουβλὶ τὸν Διάκονο τοποθέτησαν πλάι του, ὡς τρόπαιο τὰ κεφάλια ἐβδομήντα ἐννιά Ἐλλήνων, μεταξὺ τῶν ὄποιων καὶ τοῦ Δεσπότη τῶν Σαλώνων. Αὔτὸν ἦταν τὸ τέλος τοῦ ἐθνομάρτυρα Ἡσαΐα, ὁ ὄποιος παρέδωσε τὴν ἀγία του ψυχὴν στὰ χέρια τοῦ Θεοῦ, μαχόμενος ύπερ Πίστεως καὶ Πατρίδος παραμένοντας προσπλωμένος στὶς ἀξίες καὶ τὰ ἰδανικὰ τοῦ" Εθνους.

Οἱ Σαλώνων Ἡσαΐας, ύπηρξε πρωτοπόρος κληρικὸς τοῦ Ἡρακλείου καὶ ὁ πρῶτος δεσπότης ποὺ ἔπεισε σὲ μάχη γιὰ τὴν Ἑθνικὴν Ἀνεξαρτησίαν.

Ἡσαΐου, Ἐπισκόπου τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Σαλώνων αἰώνια ἡ μνήμη...

Ἐκκλησιαστικὲς εἰδήσεις

Ἐπιμέλεια: Διάκονος Νεκτάριος Δημητρόπουλος

Πνευματικὴ κίνηση Ιανουαρίου-Μαρτίου 2015

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ 2015

Τὴν Πέμπτη, 1^η Ιανουαρίου 2015, ὁ Μητροπολίτης μας ἵερούργησε στὸν Ἱερὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ὅπου προέστη τῆς Διοξολογίας γιὰ τὴν Πρώτην ἡμέρα τοῦ Νέου "Ἐτους, μὲ τὴ συμμετοχὴ τῶν Τοπικῶν Ἀρχῶν καὶ ἐκπροσώπων τοῦ Στρατοῦ, τῶν Σωμάτων Ἅσφαλείας, τῶν Δικαστικῶν καὶ Πρυτανικῶν Ἀρχῶν. Στὴ συνέχεια ὁ Σεβασμιώτατος μετέβη στὴν Ἀντιπεριφέρεια, ὅπου εὐλόγησε τὴν Ἁγιοβασιλόπιττα.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΘΕΟΦΑΝΕΙΩΝ

Τὴν Τρίτη, 6^η Ιανουαρίου, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας ἵερούργησε στὸν Καθεδρικὸν Ναὸν Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου. Μετὰ τὴν Λειτουργία μετέβη στὴν δεξαμενὴ τῆς πόλεως, ὅπου ἀγίασε τὰ ὄδατα.

Ἄκολούθως, μετέβη στὸ λιμάνι τῆς Μαρωνείας, ἐν συνεχείᾳ στὸ λιμάνι τοῦ Φαναρίου καὶ στὸν ποταμὸν Κομψᾶτο, ὅπου ἐτέλεσε τὴν ἀκολουθία τῆς ρίψεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ μὲ τὴν συμμετοχὴ τῶν τοπικῶν Ἀρχόντων καὶ πλῆθος λαοῦ.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΡΑΚΗΣ

Τὴν Πέμπτη, 15 Ἰανουαρίου, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Παντελέμην, μετὰ ἀπὸ πρόσκληση τοῦ Ἑλλογιμωτάτου Πρυτάνεως κ. Ἀθανασίου Καραμπίνη, μετέβη στὸ κτήριο τῆς Πρυτανείας, ὅπου, παρουσίᾳ τῶν Ἀντιπρυτάνεων, τῶν Κοσμητόρων, τῶν Προέδρων τῶν Τμημάτων, τῶν ἐργαζομένων καὶ ἀντιπροσωπείας φοιτητῶν, εὐλόγησε τὴν Ἅγιοβασιλόπιττα ἐκφράσας τὸν ἔπαινόν του γιὰ τὸ ἐπιτελούμενο ἔργο καὶ τὴν συνεισφορὰ τοῦ Πανεπιστημίου στὴν πνευματικὴ ἀνύψωση τῶν νέων τοῦ τόπου.

ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΤΑΤΩΝ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ

Τὴν παραμονὴν τῆς ἑορτῆς, Πέμπτη 29 Ἰανουαρίου, μὲ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Μητροπολίτου μας στὴν αἴθουσα τοῦ Ἐπιμελητηρίου ὄμιλοισε ὁ Θεολόγος Καθηγητὴς καὶ τ. Λυκειάρχης κ. Νικόλαος Μιχαλόπουλος, ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Οἱ παιδαγωγικὲς θέσεις τῶν Τριῶν Ἱεραχῶν». Τὴν ὄμιλα παρακολούθησαν ἐκπρόσωποι τῆς Πρωτοβαθμίου καὶ Δευτεροβαθμίου Ἐκπαιδεύσεως, ἐνῶ ἐπικολούθησε ἐνδιαφέρουσα συζήτηση.

Τὴν κυριώνυμο ἡμέρα, Παρασκευὴ 30 Ἰανουαρίου, ὁ Σεβασμιώτατος προέστη τῆς πανηγυρικῆς Θείας Λειτουργίας στὸν Ἱερὸ Καθεδρικὸ Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, μὲ τὴ συμμετοχὴ τῶν Πρυτανικῶν Ἀρχῶν, τῶν Διευθυντῶν τῆς Πρωτοβαθμίου καὶ Δευτεροβαθμίου Ἐκπαιδεύσεως, Διδασκάλων καὶ Καθηγητῶν, φοιτητῶν καὶ

μαθητῶν, ἐνῶ μετὰ τὴ Θεία Λειτουργία ἀνεπέμφθη ἐπιμνημόσυνη δέοντο ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν διδασκάλων καὶ εὔεργετῶν τῆς Παιδείας, ἀλλὰ καὶ ἀρτοκλασία ὑπὲρ ὑγιείας καὶ φωτισμοῦ πάντων τῶν κοπιώντων καὶ ἐργαζομένων ὑπὲρ τῆς Παιδείας.

ΕΟΡΤΗ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΗ ΜΗΤΕΡΑ

Τὴν Κυριακὴν 1 Φεβρουαρίου, παραμονὴ τῆς ἑορτῆς τῆς Υπαπαντῆς τοῦ Κυρίου ἡ Χριστιανικὴ "Ἐνωση Κομοτηνῆς μὲ τὸν εὐλογία τοῦ Μητροπολίτου μας διοργάνωσε ἐκδήλωση πρὸς τιμὴν τῆς Χριστιανῆς Μπτέρας. Κατ' αὐτὴν πολυμελὴς χορωδία γυναικῶν ἔψαλε τροπάρια τῆς ἑορτῆς καὶ ἐπίκαιρα τραγούδια, ἐνῶ ἡ κα 'Ἐλένη Μαργαρίτη, Θεολόγος Καθηγήτρια τοῦ 1^{ου} Γυμνασίου Κομοτηνῆς, ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Η 'Υπαπαντὴ τοῦ Κυρίου».

ΕΥΛΟΓΙΑ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΤΑΣ ΙΕΡΑΤΙΚΩΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ

Τὴν Δευτέρα, 2 Φεβρουαρίου, μὲ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Παντελεήμονος ἐτελέσθη γιὰ πρώτη χρονιὰ ἑορταστικὴ ἐκδήλωση πρὸς τιμὴν τῶν Ἱερατικῶν οἰκογενειῶν τῆς Μητροπόλεως. Ἀρχικῶς, ὁ Σεβασμιώτατος εὐλόγησε τὴν Ἅγιοβασιλόπιττα, ἐν συνεχείᾳ προσεφώνησε τοὺς Ἱερεῖς καὶ τὰ μέλη τῶν οἰκογενειῶν τους, καὶ τοὺς εὐχαρίστησε γιὰ τὴν προσφερόμενη διακονία, καὶ τέλος διένειμε δῶρα στὰ παιδιὰ τῶν Ἱερέων.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΟΣΙΟΥ ΛΟΥΚΑ ΤΟΥ ΕΝ ΣΤΕΙΡΙΩ

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων, στὶς 6 καὶ 7 Φεβρουαρίου, προσκεκλημένος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Γεωργίου, μετέσχε τῶν ἑορτασμῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Λουκᾶ τοῦ ἐν Στειρίῳ. Στὸν ἐσπερινὸν παρέστη συμπροσευχόμενος ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος, στὸν ὅποιον οἱ παριστάμενοι Ἱεράρχες ὑπέβαλαν σεβάσματα καὶ εὐχές ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἐκλογῆς του στὸν Ἀποστολικὸ Θρόνο τῶν Ἀθηνῶν.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΚΑΛΑΜΑΤΑ

‘Ο Μητροπολίτης μας, μετά ἀπὸ πρόσκληση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου, μετέσχε τῶν ἀκολουθιῶν τῆς ἀποδόσεως τῆς ἑορτῆς τῆς Ύπαπαντῆς τοῦ Κυρίου καὶ τῆς ἐπανόδου τῆς ιερᾶς εἰκόνος στὸν θρόνο Της.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΦΙΛΙΑΤΡΑ

‘Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας, μετά ἀπὸ πρόσκληση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Τριφυλίας καὶ Ολυμπίας κ. Χρυσοστόμου, μετέσχε τῆς πανηγύρεως τοῦ πολιούχου τῶν Φιλιατρῶν Ἅγιου Χαραλάμπους.

ΕΥΧΕΛΑΙΟΝ ΣΤΑ Α΄ ΚΑΙ Β΄ ΚΑΠΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ

Τὴν Πέμπτην 26 Φεβρουαρίου καὶ τὴν Τρίτη 3 Μαρτίου ὁ Μητροπολίτης μας κ. Παντελεήμων ἐτέλεσε τὸ Μυστήριο τοῦ Ἱεροῦ Εὐχελαίου στὰ Α΄ καὶ Β΄ Κ.Α.Π.Η. τοῦ Δήμου Κομοτηνῆς. Συνεχάρη τοὺς ύπευθύνους γιὰ τὸ ἔργο τους καὶ εὐχαρίστησε τὰ μέλη τῶν Κέντρων γιὰ τὴν προσφορά τους στὴν Ἑλληνικὴ κοινωνία καὶ τὴν συμβολή τους στὴ διατήρηση τῶν παραδόσεων.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΥΚΤΙΚΩΝ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

Στὸν Ἱερὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Κομοτηνῆς τὸ ἑσπέρας ἐκάστης Κυριακῆς τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Παντελεήμονος, ἐτελέσθη ἡ ἀκολουθία τοῦ Κατανυκτικοῦ ἑσπερινοῦ. Ὁμίλοσαν: τὴν Κυριακὴν τῆς Τυροφάγου ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων, τὴν Α΄ Κυριακήν τῶν Νηστειῶν ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Βαρνάβας Γιάγκου μὲ θέμα: «Μετάνοια, ὁ δρόμος μας», τὴν Β΄ Κυριακὴν τῶν Νηστειῶν ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Κωνσταντίνος Σακαρίδης μὲ θέμα: «Συγκλονιστικὰ παραδείγματα Μετανοίας», τὴν Γ΄ Κυριακὴν τῶν Νηστειῶν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας κ. Ἰωὴλ μὲ θέμα: «Μία ἀνθρώπινη πλευρὰ τοῦ πάθους τοῦ Κυρίου», τὴν Δ΄ Κυριακὴν τῶν Νηστειῶν ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Φιλόθεος Γρηγοριάτης μὲ θέμα: «Ἡ Θεία Λατρεία στὴ ζωὴ τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν», τὴν Ε΄ Κυριακὴν τῶν Νηστειῶν ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Δαμασκονὸς Κιαμέτης, Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Μ. Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ μὲ θέμα: «Ἡ ἀρετὴ τῆς αὐτομεμψίας ως προϋπόθεσις βιώσεως τοῦ Θείου Πάθους».

ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΛΕΙΨΑΝΟΥ ΤΗΣ ΟΣΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ ΤΗΣ ΑΣΚΗΤΡΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ Ι.Μ. ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

Τὴν Τετάρτη 18 Μαρτίου ὁ Μητροπολίτης μας ἐκόμισε στὸν Ἱ. Ν. Ἁγίας Παρασκευῆς Μέσσης τὸ δωροθὲν ἀπότυπμα τοῦ Ἱ. Λειψάνου τῆς Ὁσίας Σοφίας τῆς Ἀσκητρίας ἀπὸ τὴν Ἱ. Μ. Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου Κλεισούρας τῆς Ἱ. Μ. Καστορίας καὶ στὴ συνέχεια ἐτέλεσε τὴν Θεία Λειτουργίαν τῶν Προηγιασμένων Τιμῶν Δώρων, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ὥποιας ἔξιστόρησε τὸν βίο τῆς Ὁσίας Σοφίας καὶ εὐχαρίστησε τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Καστορίας κ. Σεραφεῖμ καὶ τὴν Ἡγουμένη τῆς Ἱ. Μ. Κλεισούρας Γερόντισσα Ἐφραιμίᾳ γιὰ τὴν συγκατάθεσον καὶ τὴ χορηγία τοῦ πολυτίμου αὐτοῦ πνευματικοῦ θησαυροῦ, ἐνῶ συνεχάρη τὸν Ἐφραίμονα τῆς Ἐνορίας Αἰδεσιμ. Οἰκονόμο π. Γεώργιο Σιαφάκα μερίμνη τοῦ ὥποιου ἐκομίσθη τὸ ἱερὸ Λείψανο, καὶ τὸν Διάκονο π. Σταῦρο Κολιούσον.

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑΣ

Τὴν Τρίτη 24 Μαρτίου, μὲ ἐπίκεντρο τὸν πανηγυρίζοντα ἱερὸ Καθεδρικὸ Ναὸ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, ἐτέλεσθη ἡ ἀκολουθία τοῦ πανηγυρικοῦ ἐσπερινοῦ, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νειλούπολεως κ. Γενναδίου καὶ συγχοροστατοῦντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν πρ. Αὔλωνος κ. Χριστοδούλου καὶ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου κ. Παντελεήμονος.

Τὴν Τετάρτη 25 Μαρτίου στὸν πανηγυρίζοντα Ἱ. Καθεδρικὸ Ναὸ ἐτέλεσθη ἡ πανηγυρικὴ Θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου πρ. Αὔλωνος κ.

Χριστοδούλου, ό όποιος ἐκήρυξε τὸν Θεῖον λόγον, καὶ συνιερουργούσαντων τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Νειλουσπόλεως κ. Γενναδίου καὶ τοῦ Ποιμενάρχου τῆς κατὰ Μαρώνειαν καὶ Κομοτηνὴν Ἐκκλησίας κ. Παντελεήμονος. Μετὰ τὴν Θεία Λειτουργία ἐτελέσθη ἡ ἐπίσημη Δοξολογία ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Παντελεήμονος. Τὸν πανηγυρικὸν ἔξεφώνησε ὁ κ. Χρῆστος Μορφακίδης, Λέκτορας τοῦ Δ.Π.Θ. Ἀκολούθως, ἅπαντες μετέβησαν στὸν αὐλειο χῶρο τοῦ Ναοῦ, ὅπου ὁ ἀδριάντας τοῦ ἐθνεγέρτου Μητροπολίτου Μαρωνείας Κωνσταντίου, καὶ ἐτέλεσθη ἐπιμνημόσυνη δέοση.

Ἐν συνεχείᾳ, ἐψάλη στὸ Ἡρῶν ἐπιμνημόσυνη δέοση καὶ κατετέθησαν στέφανοι, ἐνῶ οἱ ἐπίσημοι μετὰ τοῦ λαοῦ παρηκολούθησαν τὴν παρέλαση τῆς μαθητιώστης νεολαίας, ἀντιπροσώπων Συλλόγων, τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Αστυνομίας.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΝ ΔΥΣΛΕΞΙΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΝΟΜΗ ΒΕΒΑΙΩΣΕΩΝ

Μὲ πρωτοβουλία τοῦ Μητροπολίτου μας καὶ σὲ συνεργασίᾳ μὲ τὸν Πανοσιολ. Ἅρχιμ. π. Ἀπόστολο Καβαλιώτη πραγματοποιήθηκε ἀπὸ τὶς 18 Νοεμβρίου 2014 ἕως 17 Φεβρουαρίου 2015 Σεμινάριο μὲ θέμα: «Δυσλεξία καὶ Ἐκπαίδευση – Προσεγγίσεις-Τεχνικὲς Ἀντιμετώπιση». Μετὰ τὴν ἔκδοση τῶν ἀποτελεσμάτων, τῶν ἔξετάσεων πραγματοποιήθηκε στὴν αἰθουσαν ἐκδηλώσεων τοῦ Μουσικοῦ Σχολείου Κομοτηνῆς ἐκδήλωση, στὴν ὥποια ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Παντελεήμων ἐπέδωσε τὰ Πιστοποιητικὰ παρακολουθήσεως τοῦ Σεμιναρίου καὶ εύχαριστης τοὺς συμμετέχοντας, ἰδιαίτερα δὲ τὸν εἰσιγητήν, Πανοσιολ. Ἅρχιμ. π. Ἀπόστολο Καβαλιώτη.

10 Φεβρουαρίου 2015.
Έορτασμὸς τοῦ πολιούχου τῶν Φιλιατρῶν Ἅγίου Χαραλάμπους.

6 καὶ 7 Φεβρουαρίου 2015.
Έορτασμὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ὁσίου Λουκᾶ τοῦ ἐν Στειρίῳ

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
PORT PAYE
ΠΟΛΗ ΤΗΣ
ΑΘΗΝΑΣ
ΕΛΛΑΣ-HELLENAS

BΕΛΤΑ
Hellenic Post